

MACIEK NABRDALIK (PL)

Maciek Nabrdalik je dokumentárny fotograf žijúci vo Varšave, ktorého primárnym záujmom sú sociálne zmeny vo východnej Európe. Od roku 2010 je členom fotografickej agentúry VII. Jeho práce boli publikované a vystavené na medzinárodnej úrovni. Získal niekoľko prestížnych ocenení, medzi inými aj World Press Photo, Picture of the Year International 2011, 2013, 2017), NPPA The Best of Photojournalism (2010, 2011, 2012) a mnoho iných ocenení v rodnom Poľsku.

Maciek Nabrdalik is a documentary photographer based in Warsaw whose primary focus are the social changes in Eastern Europe. He has been a member of the VII Agency of photographers since 2010, and has obtained several prestigious awards, such as World Press Photo, Picture of the Year International 2011, 2013, 2017), NPPA The Best of Photojournalism (2010, 2011, 2012) and many other awards in his homeland, Poland.

VII

T H E I R R E V E R S I B L E

Na tomto projekte som začal pracovať v roku 2009 po jednej z mojich návštev múzea Osvienčim. Na bráne som si všimol nekrológ, ktorý informoval o smrti bývalého väzňa. Na druhý deň sa tam objavil ďalší. V tej chvíli som si uvedomil, že sme poslednou generáciou, ktorá sa môže ešte osobne stretnúť s ľuďmi, čo toto všetko prežili, porozprávať sa s nimi a položiť im otázky. Samozrejme som si bol vedomý toho, že s väčšinou z nich už rôzne organizácie alebo zamestnanci Osvienčimského múzea urobili rozhovory. Nie všetci však mali možnosť podeliť sa o svoj príbeh a teraz sa navyše nachádzali v odlišnej etape svojho života. Mnohí z nich pripustili, že ich spomienky na všetky hrôzy dnes nie sú také živé, pretože uvedomenie si skutočnosti, že prežili, bolo také silné, že im pomohlo zmierniť spomienky a začať si užívať život, kým sa ešte dá. Napriek tomu je však ťažké uniknúť niečomu, čo leží hlboko zakorenené v nás a vracia sa nepozvané v snoch, obavách a asociáciách. Práve tento aspekt v ich duši je podľa nich to, čo sa nedá zvrátiť.

Naše rozhovory sa často dotýkajú práve týchto ťaživých spomienok. Spoločne si uvedomujeme, že tábor v nich zanechal nezmazateľnú stopu. Oni na to nikdy zabudnú, ale o nás sa to s takou určitosťou nedá povedať. Rozhodol som sa preto čeliť pravde nielen v jej historickom aspekte, ale predovšetkým v jej ľudskosti: dozvedieť sa pravdu o nich samých, bývalých väzňoch, pre ktorých bol tábor prekliatím, lekciami pokory alebo aj skúškou ľudskosti. Niektoré otázky zodpovedia na prvý raz; iné ostávajú bez odpovedí. Tieto stretnutia sú nezabudnuteľné. A hoci by sme sa občas chceli odtrhnúť od pochmúrnych dejín, nesmieme dovoliť, aby sme premárnili čas. Bývalí väzni nemeckých nacistických koncentračných táborov zo série portrétov pod názvom „Nezvratní“ často hovoria, že v tábore bolo možné zabudnúť na meno človeka, ale nie na číslo, ktoré poskytovalo novú podľudskú identitu, a ktorou ľudí zbavovali všetkej duchovnosti. Štýl prezentovaných portrétov popiera neosobný tón nacistických štatistík. Počty opakujúce sa v historických správach a prebiehajúce debaty o tom, koľko ľudí skutočne zomrelo, vzali väzňom všetku individualitu.

Posolstvom tejto práce je priradiť tváre bezmenným obetiam a poukázať na neľudskosť v nacistických táboroch, ktorá sa páchala aj na základe neosobných štatistík.

Fotografie som vyhotovil počas dôverných rozhovorov, keď väzni ovplyvnení silnými emóciami, ktoré vyvolali ich spomienky, zabúdajú na seba, na to, ako vyzerajú, a znova ponárajú svoju myseľ do hrôzostrašnej reality tábora. Nieкто by povedal, že sa tam opäť raz naozaj vrátili.

Kniha s názvom „Nezvratní“ /The Irreversible/ bola vydaná v septembri 2013 a výstava tohto projektu mala svoju premiéru v galérii VII v New Yorku v septembri 2013.

I started this project in 2009 after one of my visits to the Auschwitz-Birkenau Museum. At the gate I saw an obituary notice informing about the death of a former prisoner. Next day there was another one. At this moment I realized that we are the last generation who can approach the survivors to talk with them and ask questions. Of course I knew that most of them had already been interviewed by different organizations or by the Auschwitz Museum employees. Not all of them had a chance to share their story, though, and they were at different moments in their lives now. Many of them have admitted that their recollections of all that happened are not as vivid today because the fact that they have survived has softened their memory and they prefer to enjoy what is left of life. And yet it is difficult to escape something that lies so deep and returns uninvited in dreams, fears, and associations. This, they say, is irreversible. Our conversations often touch upon this unwanted memory. Together we realize that the camp has left in them a trace that cannot be erased. They will not forget it, but it is less certain that we won't. I have decided, then, to face the truth not only in its historical aspect, but also, and above all, in its human dimension: the truth about them, former camp prisoners, for whom the camp was a curse, a lesson in humility, or a test of humanity. They answer some questions here for the first time; they leave other without an answer. These meetings are unforgettable. And even though at times we would like to detach ourselves from these camp histories, we must not lose time. The former prisoners of the German Nazi concentration camps featured in the portrait series The Irreversible often say that in the camp one could forget one's name, but not the number which provided a new subhuman identity stripped of all spirituality. The style of these portraits denies the impersonal tone of the Nazi statistics. The numbers recurring in historical reports, and the ongoing debates about how many people really died take away all individuality from the prisoners.

This work is an attempt to give faces to the victims rendered nameless by the impersonal tone of the Nazi camps statistics.

The photographs were taken during intimate conversations when the prisoners affected by strong emotions evoked by their memories forget about themselves, about how they look, and become immersed in the camp reality. One might sense that they have returned there yet again.

The book called "The Irreversible" was published in September 2013 and the exhibition of this project had its' premiere at VII's gallery in New York, in September, 2013.